

**EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİ İLE FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
MEZUNLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK
ALGILARININ KARŞILAŞTIRILMASI
(GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

Bülent ÖZTÜRK

Okyay DOĞAN*

Gürcü KOÇ**

Özet

Bu çalışmada, Gazi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları karşılaştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini Eğitim Bilimleri Enstitüsü tarafından yürütülen Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı Matematik Öğretmenliği, Fizik Öğretmenliği, Kimya Öğretmenliği, Biyoloji Öğretmenliği, Felsefe Grubu Öğretmenliği, Tarih Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği öğrencileri oluşturmuştur. Buna göre araştırmanın örnekleminde 257 Fen Edebiyat Fakültesi mezunu, 216 Gazi Eğitim Fakültesi öğrencisi olmak üzere toplam 473 kişi yer almıştır. Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen likert tipi ölçek kullanılmıştır. Öğretim becerisi, meslek tercihi ve öğretmenliği yüceltme olarak isimlendirilen faktörler ışığında araştırma bulgularına göre, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerine göre mesleğe yönelik algıları hem Öğretmenlik Meslek Bilgisi dersleri öncesinde hem de sonrasında daha olumludur. Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarının geliştirilmesi için Öğretmenlik Meslek Bilgisi programlarının duyuşsal özellikleri kazandırıcı nitelikte olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Öğretmenlik algısı, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri.

Abstract

In this study, the perceptions of the students of Gazi Faculty of Education (GFE) and the Faculty of Arts and Sciences (FAS) concerning the teaching profession before and after the lessons of Knowledge of Teaching Profession (KTP) are compared. The sample of the study consisted of the students attending Mathematics, Physics, Chemistry, Biology, Philosophy, History and Turkish Language and Literature Education programs. Accordingly, 257 students of the Faculty of Arts and Sciences and 216 students of Gazi Faculty of Education, with a total of 473 students, took part in the study. Likert-type scale developed by researchers was applied before the KTP lessons and after 1.5 years following the KTP lessons. According to the findings of the research, the perceptions of the students of GFE concerning the teaching profession are more positive compared to the students of the FAS both before and after the KTP lessons. At the end of the study, some recommendations are made to the students to develop more positive perceptions of teaching profession.

Key words: Perception of teaching profession, lessons of knowledge of teaching profession

---

Yazışma adresi: * Arş. Gör. Okyay Doğan, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, okyay@gazi.edu.tr.
** Öğr. Gör. Dr. Gürcü Koç, Gazi Üniversitesi, Meslekî Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, gurkoc@gazi.edu.tr.

Merhum Yard. Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK'ün aziz hatırasına ithaf olunur.

Öğretmenlerin çağın gereklerine göre yetiştirilmesi tüm toplumların önemli amaçları arasında yer almaktadır. Ülkemizde öğretmen yetiştirme 150 yıldan fazla bir deneyime sahiptir. En son gerçekleştirilen değişiklik olan ve 1998-1999 eğitim ve öğretim yılından itibaren başlatılan yeniden yapılanma ile eğitim fakültelerinde yer alan ve alacak olan bölümler ve öğretmenlik programları belirlenmiş ve ortak programlar uygulanmaya başlanmıştır. Buna göre öğretmenlik programları Eğitim Fakülteleri bünyesinde toplanmıştır. Eğitim fakülteleri kapsamında yer alan İlköğretim, Türkçe, Yabancı Diller Eğitimi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Özel Eğitim ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümleri 4 yıllık lisans eğitimi ile öğretmen yetiştirmektedir. Orta öğretim alan öğretmenliği içinde yer alan Fen ve Matematik Alanları Eğitimi ile Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümlerinde, 3,5 yıl alan ve kültür dersleri, 1,5 yıl öğretmenlik meslek bilgisi dersleri verilmektedir. Ortaöğretim alan öğretmenliği içinde yer alan öğretmenlik programları şunlardır: Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Felsefe, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği.

Eğitim fakülteleri orta öğretime öğretmen yetiştiren tek kaynak değildir. Fen-Edebiyat Fakültesinden mezun olan öğrenciler 1,5 yıl süren tezsiz yüksek lisans programını tamamlayarak ortaöğretim alan öğretmenliği yapabilmektedir. Başka bir deyişle ortaöğretim kurumlarına farklı iki kaynaktan öğretmen yetiştirilmektedir. Bu yeni yapılanmanın olumlu yönleri yanında olumsuz yanları da bulunmaktadır. Alandan, yani Fen Edebiyat fakültelerinden gelen öğrencilerin tezsiz yüksek lisans sınavında başarılı olarak öğretmenlik için seçilmesi ve öğretmenlik meslek bilgisi programına katılmadan öğretmenlik yapamaması olumlu katkılar olarak düşünülebilir. Daha önceki yıllarda alan fakültelerinden gelen öğrencilerin öğretmenlik formasyonu almadan öğretmenlik yaptıkları düşünüldüğünde, bu uygulamanın öğretmen eğitiminin niteliğine katkıda bulunacağı görülmektedir. Ancak bu program, öğretmenlik gibi ciddi ve zor bir mesleğin 1,5 yılda kazanılabileceği düşüncesinin oluşmasına yol açmıştır (Duman, 1998: 42). Ayrıca eğitim fakültelerinde de, öğretmenlik meslek bilgisi programının son 1.5 yıla bırakılmasının, öğrencilerin mesleği tanımalarını ve mesleğe yönelik olumlu algılar geliştirmesini zorlaştıracığı, eğitim süresinin uzaması nedeniyle maddî durumu iyi olmayan gençlerin mesleği daha az tercih edeceği vurgulanmaktadır (Aydın, 1998; Mustan, 2002).

Hangi kaynaktan yetişirse yetişsin öğretmenler, çocukları ve gençleri yetiştirme görevinin yanında toplumsal kalkınmaya da katkı sağlamaktadır. Öğretmenin sahip olduğu bilgi ve beceriler eğiteceği öğrencilerin davranışlarının niteliğini de etkileyecektir (Gökçe, 1999). Öğretmen, öğrencilerin öğrenmesine yardımcı olurken, onların gelişim alanlarını da desteklemektedir (Romizowski, 1984). Bu görev ve sorumlulukların yanında öğretmenlik sabır, özveri ve sürekli kendini yenilemeyi gerektiren bir meslektir. Öğretmenlikte başarılı olma, bu mesleği severek ve isteyerek yürütmeyi gerektirmektedir (Küçükahmet, 1976; Karagözoğlu, 1987; Tekışık, 1988; Saracaloğlu, 1991, Saracaloğlu ve diğerleri. 2000; Saracaloğlu ve diğerleri 2001; Can, 1991). Öğretmenlerin mesleğe yönelik olumlu algılar geliştirmesi, mesleğini daha etkili bir biçimde yerine getirmesine yardımcı olacaktır.

Öğretmen yetiştirmedeki son yapılanmanın bir sonucu olarak iki farklı fakülteden yetişen öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algılarının, karşılaştırmalı olarak araştırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, Eğitim Fakültesinde okuyan öğretmen adayları ile ve Fen-Edebiyat Fakültesinden mezun olan

öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algıları öğretmenlik meslek bilgisi dersleri öncesi ve sonrasında karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Yöntem

Bu araştırmada, Gazi Eğitim Fakültesi (GEF) öğrencileri ile Fen Edebiyat Fakültesi (FEF) mezunlarının Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri (ÖMBD) öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları karşılaştırılmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2002-2003 Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Felsefe, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği programında okuyan öğrenciler oluşturmuştur. Buna göre araştırmanın örnekleminde 257 Fen Edebiyat Fakültesi, 216 Gazi Eğitim Fakültesi öğrencisi olmak üzere toplam 473 öğrenci yer almıştır.

Araştırmada öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarını belirlemek için likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçek, araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Öğrencilerin her maddeye yönelik algı düzeyini gösteren seçenekler Kesinlikle katılmıyorum. (1), Katılmıyorum. (2), Kararsızım. (3), Katılıyorum. (4) ve Tamamen katılıyorum. (5) şeklinde 5'li olarak derecelendirilmiştir. Öğrencilerin her bir maddeye ilişkin algılarının belirlenmesinde bu dereceleme aynen kullanılmış, alt ölçekteki bütün davranışların ortalaması alınarak alt ölçeğe ilişkin tutum puanları elde edilmiştir. Bütün maddelerin ortalamasının elde edilmesinde olumsuz maddeler ters puanlanmıştır. Her alt ölçeğe ilişkin işlemler bu ortalamalar kullanılarak yapılmıştır.

Uzman görüşü alınarak ve ön uygulama yapılarak oluşturulan 55 maddelik ölçeğin geçerliğini belirlemede faktör analizi kullanılmıştır. Bu uygulamadaki veriler araştırma örneklemine benzer 256 kişilik bir gruptan elde edilmiştir. Analizde .40 faktör yükü ölçüt olarak alınmış ve bu yükün altında kalan maddeler ölçeğe alınmamıştır. Bu uygulama sonucunda 25 madde ölçekten çıkarılmış ve 20 madde ölçeğe alınmıştır. Varimax dönüştürme tekniği kullanılarak yapılan analiz sonucunda öz değeri 1'in üzerinde olan 3 faktör belirlenmiştir. Bu faktörler maddelerin ölçtüğü özellikler dikkate alınarak 1) Öğretim becerisi, 2) Meslek tercihi ve 3) Öğretmenliği yüceltme olarak isimlendirilmiştir. Bu üç faktör toplam varyansın 52,68'ini açıklamaktadır. Maddelerin faktör yükleri ortalama .55 düzeyindedir. Rotasyon yapılmamış hâliyle ölçek güçlü bir tek faktör vermektedir. Bu nedenle ölçek hem üç faktör hem de tek faktör olarak incelenmiştir. Alt ölçeklerin iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha ile belirlenmiş; birinci faktör .64, ikinci faktör .80, üçüncü faktör .67 ve ölçeğin tümü için .78 bulunmuştur. Bu analiz sonuçlarına göre ölçek geçerli ve güvenilir olarak kullanılabilir düzeydedir. Ölçek geçerli ve güvenilir olduğu için ölçeğin, öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarını belirlemede de kullanılabilirliğine karar verilmiştir. Veriler, ölçeğin öğrencilere araştırmacılar tarafından ÖMB dersleri öncesinde ve sonrasında (1,5 yıl sonra) uygulanması ile elde edilmiştir. Başka bir deyişle ölçek, eğitim fakültesi öğrencilerine 3,5 yıllık eğitimlerini tamamlayıp ÖMB derslerini almadan önce ve aldıktan sonra; benzer biçimde Fen Edebiyat Fakültesi mezunu olup Eğitim Bilimleri Enstitüsüne kayıt yaptıran öğretmen adaylarına ÖMB derslerini almadan önce ve aldıktan sonra uygulanmıştır.

Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Her maddeye yönelik algı düzeylerini saptamada ortalama ve standart sapma, gruplar arasındaki karşılaştırmalarda t testi ve tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ölçekte yer alan aralıkların eşit olduğu (4/5) varsayımından hareket edilerek, seçeneklere ilişkin sınırlar aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Sınır Seçenek

- (5) 4.21-5.00 Tamamen katılıyorum.
(4) 3.41-4.20 Katılıyorum.
(3) 2.61-3.40 Kararsızım.
(2) 1.81-2.60 Katılmıyorum.
(1) 1.00-1.80 Kesinlikle katılmıyorum.

Araştırmanın temel amacı Gazi Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algı düzeylerini ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. GEF ile FEF öğrencilerinin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. GEF ile FEF öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik algıları ÖMB programı öncesinde ve sonrasında farklılık göstermekte midir?

3. Öğrencilerin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?

4. Öğrencilerin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları buldukları fakülteye ve bilim dallarına göre farklılık göstermekte midir?

5. Fakülte ayrımı yapılmaksızın öğrencilerin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları bilim dallarına göre farklılık göstermekte midir?

6. FEF öğrencilerinin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları bilim dallarına göre farklılık göstermekte midir?

7. GEF öğrencilerinin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları bilim dallarına göre farklılık göstermekte midir?

Bulgular

Her iki fakülteden araştırmaya alınan bilim dalları ve öğrenci sayıları aşağıda sunulmuştur:

Tablo 1. Araştırmaya Alınan Öğrenci Sayıları

Bölüm	GEF	FEF	TOPLAM
Matematik	29	29	58
Fizik	21	35	56
Kimya	28	36	64
Biyoloji	25	37	62
Felsefe	25	41	66
Tarih	48	42	90
Türk D. ve Ed.	40	37	77
Toplam	216	257	473

Tablo 2. Fen Edebiyat ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri Öncesi ve Sonrasında “Öğretim Becerisine” Yönelik Algılarının Karşılaştırılması

MADDE	Fakülte	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretim becerisi ancak, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir.	Fen-Ed.	255	3.44	1.18			255	3.40	1.25		
	Eğitim	215	3.71	1.15	2.60	.011	215	4.18	1.05	7.20	.000
Öğretim becerisi bir aylık kursla etkin bir şekilde kazandırılabilir.	Fen-Ed.	256	2.50	1.35			256	2.23	1.28		
	Eğitim	214	1.49	.91	9.57	.000	214	1.46	.98	7.14	.000
Öğretim becerisi 1,5 yılda etkili bir şekilde düzenlenmiş bir programla kazandırılabilir.	Fen-Ed.	257	2.95	1.29			257	2.89	1.40		
	Eğitim	214	3.22	1.22	2.33	.020	214	3.54	1.36	5.08	.020
Öğretim becerisinin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.	Fen-Ed.	255	2.54	1.14			255	2.46	1.20		
	Eğitim	215	1.78	1.03	7.68	.000	215	1.63	1.07	7.82	.000
Öğretmenlik olmayanlar formasyonu öğretmenlik yapmamalıdır.	Fen-Ed.	257	3.50	1.34			257	3.92	1.25		
	Eğitim	216	4.47	1.12	8.54	.000	216	4.63	.95	6.89	.000
Öğretmenlik formasyonu olmadan da öğretmenlik yapılabilir.	Fen-Ed.	257	2.46	1.26			257	2.12	1.22		
	Eğitim	216	1.31	.73	12.43	.000	216	1.33	.83	8.08	.000
Öğretmenlik formasyonu eğitim almadan deneyimle kazandırılabilir.	Fen-Ed.	257	2.73	1.19			257	2.51	1.30		
	Eğitim	216	1.75	.91	10.22	.000	216	1.71	1.10	7.18	.000
Toplam	Fen-Ed.	257	3.25	.69			257	3.38	.69		
	Eğitim	216	3.80	.47	10.29	.000	216	3.91	.54	9.12	.000

Tablo 2’de Fen Edebiyat ile Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin ÖMB programı öncesi ve sonrasında öğretim becerisine ilişkin algıları karşılaştırılmıştır. Öğretim becerisinin kazanılmasında ÖMB derslerinin gerekliliğine ilişkin üç olumlu, dört olumsuz madde bulunmaktadır. ÖMB dersleri öncesinde ve sonrasında Fen Edebiyat Fakültesi ve Gazi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretim becerisine yönelik algıları arasında ayrı ayrı tüm maddeler ve toplam ortalamalar açısından .01 düzeyinde anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre GEF öğrencilerinin hem uygulama öncesinde hem de uygulama sonrasında olumlu madde ortalamaları FEF öğrencilerinin ortalamalarından daha yüksek, olumsuz maddelerdeki ortalamaları ise FEF öğrencilerinin ortalamalarından daha düşüktür. Başka bir deyişle GEF öğrencilerinin öğretim becerisine yönelik algıları FEF öğrencilerinden daha olumludur. Özellikle öğretmenlik formasyonu olmadan öğretmenlik yapılabileceği görüşü açısından iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (ÖMB dersleri öncesinde; $FEF_x=2.46$, $GEF_x=1.31$; $t=12.43$; $p<.01$; ÖMB dersleri sonrasında; $FEF_x=2.12$, $GEF_x=1.33$, $t=8.08$; $p<.01$).

Tablo 3- Fen Edebiyat ve Gazi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri Öncesi ve Sonrasında “Meslek Tercihine” Yönelik Algılarının Karşılaştırılması

MADDE	Fakülte	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretmenlik mesleğini tercih ettiğim için çok memnunum.	Fen-Ed.	254	4.16	.91	2.61	.009	254	4.04	1.01	1.85	.065
	Eğitim	215	3.92	1.01			215	4.21	1.04		
Şu anda üniversite sınavına giriyor olsam, gönüllü olarak öğretmenlik mesleğini tercih ederim.	Fen-Ed.	257	3.90	1.20	2.81	.005	257	3.67	1.24	1.07	.282
	Eğitim	216	3.58	1.29			216	3.80	1.27		
İş bulamayacağım endişesiyle öğretmenliği seçtim.	Fen-Ed.	255	2.54	1.23	1.89	.059	255	2.42	1.27	.419	.675
	Eğitim	214	2.32	1.32			214	2.37	1.33		
Öğretmenliğin gelecek nesilleri yetiştirmedeki etkisi beni bu mesleğe bağlıyor.	Fen-Ed.	255	4.11	.84	.019	.985	255	4.06	.91	2.98	.003
	Eğitim	214	4.11	.92			214	4.31	.86		
Gelecekte alternatif bulabilirsem meslekten hemen ayrılıyorum.	Fen-Ed.	256	2.28	1.04	1.28	.202	256	2.35	1.19	2.49	.013
	Eğitim	215	2.35	1.22			215	2.08	1.12		
Öğretmenliği sıkıcı ve monoton bir iş olarak düşünüyorum.	Fen-Ed.	255	1.83	.86	.042	.967	255	2.04	1.22	2.57	.010
	Eğitim	213	1.83	.95			213	1.79	1.11		
Toplam	Fen-Ed.	257	3.93	.70	1.13	.257	257	3.81	.95	2.45	.015
	Eğitim	216	4.02	.78			216	3.99	.54		

Tablo 3 incelendiğinde FEF öğrencileri GEF öğrencilerine göre ÖMB dersleri öncesinde, öğretmenlik mesleğini tercih ettiği için daha fazla memnunluk duyduğunu ve tekrar üniversite sınavına girmesi durumunda öğretmenlik mesleğini seçeceğini belirtmiştir. Gruplar arasındaki fark, FEF öğrencileri lehine .01 düzeyinde anlamlıdır. Meslek tercihi ile ilgili diğer maddelerin ortalamaları birbirine oldukça yakındır. ÖMB dersleri sonrasında ise GEF öğrencilerinin meslek tercihine ilişkin algılarının FEF öğrencilerine göre daha olumlu olduğu görülmektedir. GEF öğrencilerinin “Öğretmenlik mesleğini seçmekten dolayı mutlu olma” ve “öğretmenliğin gelecek nesilleri yetiştirmedeki etkisinin mesleğe bağlılığı artırması” maddelerine ilişkin ortalamaları ve madde ortalamaları toplamı FEF öğrencilerine göre anlamlı derecede yüksektir. Bunun yanında GEF öğrencilerinin “Gelecekte alternatif bulabilirsem meslekten hemen ayrılıyorum.” ve “Öğretmenliği sıkıcı ve monoton bir iş olarak düşünüyorum.” maddelerine ilişkin algıları FEF öğrencilerinin algılarına göre anlamlı derecede daha düşüktür.

Tablo 4. Fen Edebiyat ve Gazi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri Öncesi ve Sonrasında “Öğretmenliği Yüceltmeye” Yönelik Algılarının Karşılaştırılması

MADDE	Fakülte	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretmenliği toplumdaki statüsüyle değil, kazandırdıklarıyla yücelen bir meslek olarak görüyorum.	Fen-Ed.	252	4.10	.95			252	3.86	1.11		
	Eğitim	216	4.08	1.03	.217	.828	216	4.00	1.06	1.36	.172
Öğretmenliği, seviyesi yüksek ve entelektüel bir meslek olarak görüyorum.	Fen-Ed.	253	3.73	1.03			253	3.73	1.07		
	Eğitim	214	3.66	1.10	.694	.488	214	3.89	.99	1.62	.105
Öğretmenlik bir iş olarak değil, benimseyerek yapılması gereken bir meslek olarak düşünülmelidir.	Fen-Ed.	256	4.55	.68			256	4.54	.73		
	Eğitim	215	4.64	.57	1.51	.132	215	4.69	.50	2.61	.009
Öğretmenlik en kutsal meslektir.	Fen-Ed.	257	3.94	1.09			257	4.08	1.05		
	Eğitim	213	4.22	.86	3.02	.003	213	4.20	1.01	1.29	.198
Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden daha fazladır.	Fen-Ed.	256	4.40	.81			256	4.47	.81		
	Eğitim	216	4.54	.64	2.14	.033	216	4.56	.69	1.34	.180
Öğretmenlik meslekten çok bir sanattır.	Fen-Ed.	255	3.84	.96			255	4.08	.98		
	Eğitim	214	4.03	.83	2.33	.020	214	4.33	.72	2.97	.003
Öğretmenliği sanat yönü ağırlıklı bir iş olarak görüyorum.	Fen-Ed.	253	3.60	.94			253	3.90	1.03		
	Eğitim	215	3.62	.96	.202	.840	215	4.01	.88	1.30	.195
Toplam	Fen-Ed.	257	4.02	.55			257	4.05	.64		
	Eğitim	216	4.11	.46	1.72	.086	216	4.19	.60	2.47	.014

Tablo 4’te öğrencilerin Öğretmenliği Yüceltme boyutuna verdikleri yanıtların ortalamaları yer almaktadır. ÖMB dersleri öncesinde yapılan karşılaştırmada GEF öğrencileri, FEF öğrencilerine göre öğretmenliğin kutsal bir meslek olduğuna daha fazla inanmakta, öğretmenliği sorumluluğu fazla olan bir meslek olarak görmekte ve öğretmenliği bir sanat olarak değerlendirmektedir. ÖMB programı sonrasında öğretmenliği yüceltme boyutunun ortalaması açısından gruplar arasında .01 düzeyinde anlamlı bir farklılık vardır. Başka bir deyişle GEF öğrencileri FEF öğrencilerine göre öğretmenliği daha fazla yüceltmektedir. GEF öğrencilerinin öğretmenliğin benimseyerek yapılması gerektiğine ve öğretmenlikten çok bir sanat olduğuna ilişkin algıları FEF öğrencilerinden daha olumludur. Her iki grubun öğretmenliği yüceltme boyutuna ilişkin ortalamaları oldukça olumlu olmakla birlikte, GEF öğrencilerin algıları anlamlı derecede daha yüksektir.

Benzer biçimde GEF öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik genel algıları hem ÖMB programı öncesinde hem de sonrasında FEF öğrencilerinden daha olumludur.

Tablo 5- Grupların Öğretim Becerisine Yönelik Algılarının Ön ve Son Uygulama Açısından Karşılaştırılması

MADDE	Uygulama	FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ					GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretim becerisi ancak, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılabilir.	Ön	255	3.44	1.18			215	3.71	1.15		
	Son	255	3.40	1.25	.341	.734	215	4.18	1.05	4.725	.000
Öğretim becerisi bir aylık kursla etkin bir şekilde kazandırılabilir.	Ön	256	2.50	1.35			214	1.49	1.15		
	Son	256	2.23	1.28	2.437	.016	214	1.46	.98	.578	.564
Öğretim becerisi 1,5 yılda etkili bir şekilde düzenlenmiş bir programla kazandırılabilir.	Ön	257	2.95	1.29			214	3.22	1.22		
	Son	257	2.89	1.40	.596	.551	214	3.54	1.36	2.741	.007
Öğretim becerisininin hizmet öncesinde kazandırılmasına gerek yoktur.	Ön	255	2.54	1.14			215	1.78	1.03		
	Son	255	2.46	1.20	.935	.351	215	1.63	1.07	1.350	.178
Öğretmenlik formasyonu olmayanlar öğretmenlik yapmamalıdır.	Ön	257	3.50	1.34			216	4.47	1.12		
	Son	257	3.92	1.25	3.363	.000	216	4.63	.95	1.575	.117
Öğretmenlik formasyonu olmadan da öğretmenlik yapılabilir.	Ön	257	2.46	1.26			216	1.31	.73		
	Son	257	2.12	1.22	3.341	.001	216	1.33	.83	.245	.807
Öğretmenlik formasyonu eğitim almadan deneyimle kazandırılabilir.	Ön	257	2.73	1.19			216	1.75	.91		
	Son	257	2.51	1.30	2.123	.035	216	1.71	1.10	.450	.653
Toplam	Ön	257	3.25	.69			216	3.80	.47		
	Son	257	3.38	.69	2.304	.022	216	3.91	.54	2.184	.030

Tablo 5'te FEF ile GEF öğrencilerinin ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları arasında bir fark olup olmadığı bağımlı gruplar için t testi ile karşılaştırılmıştır. FEF öğrencilerinin öğretim becerisininin bir aylık kursla kazandırılabilceği, formasyon olmadan da öğretmenlik yapılabilceği ve formasyonun deneyimle kazanılabilceği maddelerine ilişkin görüşlerinin ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre anlamlı biçimde azaldığı başka bir deyişle daha olumlu olduğu görülmektedir. Benzer biçimde FEF öğrencileri ÖMB dersleri sonrasında formasyonu olmayanların öğretmenlik yapmaması gerektiği görüşüne daha fazla katılmıştır. Grubun toplam ortalaması da ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre anlamlı biçimde artmıştır. GEF öğrencilerinin görüşleri incelendiğinde öğretim becerisininin ancak formasyonla ve 1,5 yılda etkili bir biçimde kazandırılabilceği maddelerininin ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre anlamlı biçimde

arttığı görülmüştür. GEF öğrencilerinin toplam ortalaması da ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre ,05 düzeyinde farklılık göstermiştir.

Tablo 6. Grupların Meslek Tercihine Yönelik Algılarının Ön ve Son Uygulama Açısından Karşılaştırılması

MADDE	Uygulama	FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ					GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretmenlik mesleğini tercih ettiğim için çok memnunum.	Ön	254	4.16	.91	1.211	.227	215	3.92	1.01	2.884	.004
	Son	254	4.04	1.01			215	4.21	1.04		
Şu anda üniversite sınavına giriyorsam, gönüllü olarak öğretmenlik mesleğini tercih ederim.	Ön	257	3.90	1.20	2.177	.030	216	3.58	1.29	1.805	.072
	Son	257	3.67	1.24			216	3.80	1.27		
İş bulamayacağım endişesiyle öğretmenliği seçtim.	Ön	255	2.54	1.23	1.135	.258	214	2.32	1.32	.464	.643
	Son	255	2.42	1.27			214	2.37	1.33		
Öğretmenliğin gelecek nesilleri yetiştirmedeki etkisi beni bu mesleğe bağlıyor.	Ön	255	4.11	.84	.602	.548	214	4.11	.92	2.473	.014
	Son	255	4.06	.91			214	4.31	.86		
Gelecekte alternatif bulabilirsem meslekten hemen ayrılıyorum.	Ön	256	2.28	1.04	1.354	.177	215	2.35	1.22	2.684	.008
	Son	256	2.35	1.19			215	2.08	1.12		
Öğretmenliği sıkıcı ve monoton bir iş olarak düşünüyorum.	Ön	255	1.83	.86	2.556	.011	213	1.83	.95	.466	.641
	Son	255	2.04	1.22			213	1.79	1.11		
Toplam	Ön	257	3.93	.70	1.778	.077	257	3.81	.95	1.933	.055
	Son	257	3.81	.95			216	4.02	.78		

Tablo 6’da grupların meslek tercihinin yönelik algılarının ÖMB dersleri öncesinde ve sonrasında farklılık gösterip göstermediği yer almaktadır. Tabloya göre FEF öğrencilerinin ÖMB dersleri sonrasında, öğretmenliği sıkıcı bir iş olarak düşünmelerinin arttığı dikkati çekmektedir. ÖMB programı öncesinde ve sonrasında algı ortalaması “Katılmıyorum.” düzeyinde olmakla birlikte, artış ,01 düzeyinde anlamlıdır. GEF öğrencileri ise ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre öğretmenliği seçtiği için daha fazla memnuniyet duyduğunu, gelecek nesilleri yetiştirmenin kendisini mesleğe daha fazla bağladığını ve alternatif bulursa meslekten ayrılmayacağını belirtmektedir. ÖMB dersleri öncesi ve sonrası arasında fark olmamakla birlikte,

GEF öğrencilerinin mesleği tercih etme ortalamalarının ÖMB dersleri sonrasında arttığı, FEF öğrencilerinin algı ortalamalarının azaldığı görülmektedir.

Tablo 7. Grupların Öğretmenliği Yüceltmeye Yönelik Algularının Ön ve Son Uygulama Açısından Karşılaştırılması

MADDE	Uygulama	FEN-EDEBİYATFAKÜLTESİ					GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretmenliği toplumdaki statüsüyle değil,kazandırdıklarıyla yücelen bir meslek olarak görüyorum.	Ön	252	4.10	.95			216	4.08	1.03		
	Son	252	3.86	1.11	2.658	.008	216	4.00	1.06	.947	.345
Öğretmenliği, seviyesi yüksek ve entelektüel bir meslek olarak görüyorum.	Ön	253	3.73	1.03			214	3.66	1.10		
	Son	253	3.73	1.07	.276	.783	214	3.89	.99	2.456	.015
Öğretmenlik bir iş olarak değil, benimseyerek yapılması gereken bir meslek olarak düşünülmelidir.	Ön	256	4.55	.68			215	4.64	.57		
	Son	256	4.54	.73	.198	.843	215	4.69	.50	.992	.332
Öğretmenlik en kutsal meslektir.	Ön	257	3.94	1.09			213	4.22	.86		
	Son	257	4.08	1.05	1.794	.074	213	4.20	1.01	.263	.793
Öğretmenliğin sorumluluğu diğer mesleklerden daha fazladır.	Ön	256	4.40	.81			216	4.54	.64		
	Son	256	4.47	.81	.997	.320	216	4.56	.69	.375	.708
Öğretmenlik meslekten çok bir sanattır.	Ön	255	3.84	.96			214	4.03	.83		
	Son	255	4.08	.98	3.137	.002	214	4.33	.72	3.799	.000
Öğretmenliği sanat yönü ağırlıklı bir iş olarak görüyorum.	Ön	253	3.60	.94			215	3.62	.96		
	Son	253	3.90	1.03	3.385	.001	215	4.01	.88	4.475	.000
Toplam	Ön	257	4.02	.55			216	4.11	.46		
	Son	257	4.05	.64	.550	.583	216	4.19	.60	1.499	.136

Tablo 7'ye göre FEF öğrencilerinin “öğretmenliği kazandırdıklarıyla yücelen bir meslek görme” maddesine ilişkin ortalamalarının ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre anlamlı biçimde azaldığı, öğretmenliği bir sanat olarak görme maddelerine yönelik ortalamalarının ise anlamlı biçimde arttığı görülmektedir. Benzer biçimde GEF öğrencileri de ÖMB dersleri sonrasında öğretmenliğin bir sanat olduğu görüşüne daha fazla katılmakta, öğretmenliği seviyesi yüksek bir meslek olarak görmektedir. GEF öğrencilerinin ÖMB dersleri sonrasında öncesine göre öğretmenliği yüceltme alt boyutuna ilişkin toplam ortalamaları anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Genel toplam açısından yapılan karşılaştırmada ise, FEF öğrencilerinin algularının ÖMB öncesi ve sonrasında değişmediği ve “Katılıyorum.” düzeyinde olduğu görülmektedir. GEF öğrencilerinin alguları ÖMB programı sonrasında, öncesine göre anlamlı biçimde artmıştır. Artış anlamlı olmakla birlikte, öğrencilerin her iki uygulamada da algı ortalamaları “Katılıyorum.” düzeyinde kalmıştır.

Tablo 8. Öğrencilerin Öğretmenlik Algılarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılması

Öğretmenlik Algısı	Cinsiyet	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI				
		N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Öğretim Becerisi	Kadın	318	3.55	.63	2.450	.015	318	3.64	.66	1.135	.257
	Erkek	155	3.40	.72			155	3.57	.71		
Meslek Tercihi	Kadın	318	3.94	.71	1.970	.049	318	3.91	.81	.449	.654
	Erkek	155	3.80	.78			155	3.87	.82		
Öğretmenliği Yüceltme	Kadın	318	4.07	.54	.483	.629	318	4.08	.63	1.428	.154
	Erkek	155	4.05	.56			155	4.17	.60		
Toplam	Kadın	318	3.85	.45	2.389	.017	318	3.88	.49	.138	.890
	Erkek	155	3.74	.49			155	3.87	.51		

Tablo 8'e göre ÖMB dersleri öncesinde öğretim becerisi, meslek tercihi ve toplam ortalama açısından kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında .05 düzeyinde anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik algıları ÖMB dersleri öncesinde erkek öğrencilerden daha olumludur. Benzer biçimde kız öğrenciler ÖMB dersleri sonrasında da erkek öğrencilere göre daha olumlu algılara sahip olmakla birlikte bu farklılık anlamlı değildir. Hem kız hem de erkek öğrencilerin öğretmenliği yüceltme ortalamalarının diğer alt ölçeklerin ortalamasından daha yüksek olması da dikkat çekicidir. Genel ortalamaya göre, kız ve erkek öğrencilerin ÖMB programı öncesinde ve sonrasında mesleğe yönelik algıları olumludur.

Tablo 9. Öğrencilerin Öğretmenlik Algılarının Bilim Dallarına ve Buldukları Fakülteye Göre Karşılaştırılması

Bilim Dalı	Algı	Fakülte	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI				
			N	X	S	t	p	N	X	S	t	p
Matematik Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	29	2.96	.58	5.790	.000	29	2.97	.69	5.300	.000
		Eğitim	29	3.73	.41			29	3.78	.44		
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	29	3.91	.65	.065	.949	29	3.82	.72	2.290	.026
		Eğitim	29	3.92	.70			29	4.19	.51		
	Öğretmenliği Yüceltme	Fen-Ed.	29	3.88	.42	.841	.404	29	4.03	.54	2.010	.049
		Eğitim	29	3.99	.60			29	4.28	.40		
Genel	Fen-Ed.	29	3.57	.41	2.747	.009	29	3.60	.42	4.780	.000	
	Eğitim	29	3.88	.45			29	4.08	.34			
Fizik Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	35	3.15	.71	4.209	.000	35	3.45	.77	3.529	.001
		Eğitim	21	3.89	.49			21	4.11	.48		
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	35	3.78	.67	.220	.827	35	3.92	.61	1.089	.281
		Eğitim	21	3.74	.63			21	4.11	.65		
	Öğretmenliği Yüceltme	Fen-Ed.	35	4.16	.51	.959	.342	35	4.21	.53	.775	.442
		Eğitim	21	4.03	.49			21	4.09	.60		
Genel	Fen-Ed.	35	3.69	.41	1.825	.074	35	3.86	.44	2.037	.047	

		Eğitim	21	3.89	.37			21	4.10	.43			
Kimya Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	36	3.68	.53	3.239	.002	36	3.64	.59	4.077	.000	
		Eğitim	28	4.04	.34			28	4.18	.41			
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	36	3.98	.63	2.949	.004	36	3.85	.74	1.360	.179	
		Eğitim	28	4.41	.50			28	4.10	.74			
	Öğretmenliği	Öğretmenliği	Fen-Ed.	36	4.21	.32	4.903	.000	36	4.21	.57	.796	.429
	Yüceltme	Eğitim	28	4.59	.27	28			4.10	.55			
Genel	Fen-Ed.	36	3.95	.33	5.073	.000	36	3.90	.44	2.053	.044		
	Eğitim	28	4.34	.25			28	4.13	.43				
Biyoloji Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	37	3.42	.59	2.397	.020	37	3.35	.59	3.331	.001	
		Eğitim	25	3.75	.43			25	3.84	.53			
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	37	3.92	.76	2.939	.005	37	3.70	.64	1.368	.176	
		Eğitim	25	3.32	.82			25	3.44	.84			
	Öğretmenliği	Öğretmenliği	Fen-Ed.	37	3.76	.49	2.139	.036	37	3.56	.71	3.001	.004
	Yüceltme	Eğitim	25	4.05	.55	25			4.08	.62			
Genel	Fen-Ed.	37	3.69	.44	.326	.746	37	3.53	.44	2.268	.027		
	Eğitim	25	3.72	.44			25	3.81	.51				
Felsefe Grubu Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	41	3.65	.61	2.580	.012	41	3.68	.59	2.291	.025	
		Eğitim	25	3.94	.29			25	4.03	.60			
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	41	4.05	.70	1.167	.248	41	3.68	1.05	1.273	.207	
		Eğitim	25	3.85	.69			25	3.99	.87			
	Öğretmenliği	Öğretmenliği	Fen-Ed.	41	4.23	.69	.190	.850	41	4.12	.70	.405	.687
	Yüceltme	Eğitim	25	4.26	.49	25			4.19	.65			
Genel	Fen-Ed.	41	3.97	.52	.471	.639	41	3.83	.57	1.783	.079		
	Eğitim	25	4.02	.31			25	4.07	.47				
Tarih Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	42	2.97	.68	7.308	.000	42	3.34	.65	4.012	.000	
		Eğitim	48	3.88	.45			48	3.86	.58			
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	42	3.79	.73	.726	.470	42	3.67	.81	3.765	.000	
		Eğitim	48	3.91	.81			48	4.28	.75			
	Öğretmenliği	Öğretmenliği	Fen-Ed.	42	3.92	.59	1.221	.225	42	4.03	.58	3.380	.001
	Yüceltme	Eğitim	48	4.06	.49	48			4.41	.51			
Genel	Fen-Ed.	42	3.55	.51	4.382	.000	42	3.68	.48	5.349	.000		
	Eğitim	48	3.96	.37			48	4.18	.42				
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	Öğretim Becerisi	Fen-Ed.	37	2.85	.62	4.813	.000	37	3.08	.71	4.324	.000	
		Eğitim	40	3.52	.59			40	3.71	.58			
	Meslek Tercihi	Fen-Ed.	37	4.06	.75	1.854	.068	37	4.12	.81	1.898	.062	
		Eğitim	40	3.72	.84			40	3.73	.96			
	Öğretmenliği	Öğretmenliği	Fen-Ed.	37	3.98	.52	.475	.636	37	4.21	.54	1.021	.310
	Yüceltme	Eğitim	40	3.91	.59	40			4.06	.76			
Genel	Fen-Ed.	37	3.91	.39	1.086	.281	37	3.79	.41	.444	.658		
	Eğitim	40	3.72	.51			40	3.84	.59				

Tablo 9’da farklı bilim dallarındaki öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik algıları fakülteye göre karşılaştırılmıştır. ÖMB dersleri öncesinde GEF Fizik, Felsefe Grubu ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinin

FEF bölümlerine göre öğretim becerisi algı ortalamaları .05 düzeyinde anlamlı biçimde yüksektir. Benzer biçimde GEF Matematik ve Tarih Öğretmenliğinin FEF bölümlerine göre öğretim becerisi ve toplam ortalama açısından daha fazla ortalamaya sahiptir. GEF Kimya Öğretmenliğinin FEF bölümlerine göre tüm alt boyutlar ve toplam ortalama puanı, GEF Biyoloji Öğretmenliğinin FEF bölümlerine göre tüm alt boyut puanları anlamlı biçimde yüksektir. Özellikle GEF Kimya Öğretmenliğinin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında ise ÖMB dersleri öncesinde GEF öğrencilerinin algıları daha olumludur.

ÖMB dersleri sonrasında GEF Felsefe Grubu ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinin FEF bölümlerine göre öğretim becerisi alt boyutu açısından, GEF Fizik ve Kimya Öğretmenliğinin FEF bölümlerine göre öğretim becerisi ve toplam puan açısından ,05 düzeyinde anlamlı biçimde yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. GEF Matematik ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ise FEF bölümlerine göre tüm alt boyutlar ve toplam puan açısından, GEF Biyoloji Öğretmenliği öğretim becerisi, öğretmenliği yüceltme alt boyutları ve toplam puan açısından daha fazla ortalamaya sahiptir. ÖMB dersleri öncesinde olduğu gibi ÖMB dersleri sonrasında da GEF öğrencilerinin öğretmenliğe yönelik algıları daha olumludur.

Tablo 10'da fakülte ayrımı yapılmadan öğrencilerin bilim dallarına göre mesleğe yönelik algıları karşılaştırılmıştır. ÖMB dersleri öncesinde öğretim becerisi alt boyutu açısından gruplar arasında ,01 düzeyinde anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür. Matematik Öğretmenliği ile Kimya ve Felsefe Grubu Öğretmenliği; Kimya Öğretmenliği ile Tarih ve Türk ve Dili Edebiyatı Öğretmenliği; Felsefe Grubu Öğretmenliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında anlamlı farklılıklar vardır. En yüksek ortalama kimya öğretmenliğine, en düşük ortalama ise Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğine aittir. ÖMB dersleri sonrasında da gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır. Tarih Öğretmenliğinin ÖMB dersleri sonrasında ortalamaları yükseldiği için yine en yüksek ortalamaya sahip Kimya Öğretmenliği ile arasında anlamlı bir farklılık çıkmamıştır.

Tablo 10. Öğrencilerin Öğretmenlik Algılarının (Toplam) Bilim Dallarına Göre Karşılaştırılması

Algı	Bilim Dalı	UYGULAMA ÖNCESİ						UYGULAMA SONRASI						
		N	X	S	F	p	Fark	N	X	S	F	p	Fark	
Öğretim Becerisi	Matematik Öğretmenliği	58	3.35	.63				58	3.38	.70				
	Fizik Öğretmenliği	56	3.43	.73				56	3.70	.75				
	Kimya Öğretmenliği	64	3.84	.49			1-3,	64	3.88	.58				1-3,
	Biyoloji Öğretmenliği	62	3.55	.55			1-5,	62	3.55	.61				1-5,
	Felsefe Öğretmenliği	66	3.76	.53	8.583	.000	3-6,	66	3.81	.61	5.377	.000		3-7,
	Tarih Öğretmenliği	90	3.46	.73			3-7,	90	3.62	.66				5-7
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	77	3.19	.69			5-7	77	3.41	.72				
	Toplam	473	3.50	.66				473	3.62	.68				
Meslek Tercihi	Matematik Öğretmenliği	58	3.92	.67				58	4.00	.64				
	Fizik Öğretmenliği	56	3.76	.65				56	3.99	.62				
	Kimya Öğretmenliği	64	4.16	.61				64	3.96	.74				
	Biyoloji Öğretmenliği	62	3.68	.83				62	3.59	.73				
	Felsefe Öğretmenliği	66	3.97	.69	2.868	.009	3-4	66	3.79	.99	2.241	.038		
	Tarih Öğretmenliği	90	3.86	.77				90	4.00	.83				
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	77	3.88	.81				77	3.91	.91				
	Toplam	473	3.89	.74				473	3.90	.81				
Öğretmenliği Yüceltme	Matematik Öğretmenliği	58	3.94	.51				58	4.16	.49				
	Fizik Öğretmenliği	56	4.11	.50				56	4.16	.56				
	Kimya Öğretmenliği	64	4.38	.35			1-3,	64	4.16	.56				1-4,
	Biyoloji Öğretmenliği	62	3.88	.53			3-4,	62	3.77	.72				2-4,
	Felsefe Öğretmenliği	66	4.24	.62	7.851	.000	3-6,	66	4.14	.68	4.023	.001		3-4,
	Tarih Öğretmenliği	90	4.00	.54			3-7,	90	4.23	.57				4-6
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	77	3.94	.56			5-6	77	4.13	.67				
	Toplam	473	4.06	.55				473	4.11	.62				
Toplam	Matematik Öğretmenliği	58	3.73	.45				58	3.84	.45				
	Fizik Öğretmenliği	56	3.77	.41			1-3,	56	3.95	.45				
	Kimya Öğretmenliği	64	4.12	.35			2-3,	64	4.00	.44				
	Biyoloji Öğretmenliği	62	3.70	.44			3-4,	62	3.64	.49				
	Felsefe Öğretmenliği	66	3.99	.45	9.828	.000	3-6,	66	3.92	.54	3.974	.001		3-4,
	Tarih Öğretmenliği	90	3.77	.48			3-7,	90	3.95	.51				4-6
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	77	3.66	.46			4-5,	77	3.81	.51				
	Toplam	473	3.82	.46			5-7	473	3.88	.50				

ÖMB dersleri öncesinde meslek tercihi açısından en yüksek ortalama Kimya Öğretmenliğinin, en düşük ortalama ise Biyoloji Öğretmenliğindedir. Bu iki grup arasındaki fark ,01 düzeyinde anlamlıdır. ÖMB dersleri sonrasında ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık yoktur. ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında öğretmenliği yüceltme boyutu açısından gruplar arasında .01 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. ÖMB dersleri öncesinde,

Kimya ile Matematik, Biyoloji, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı ile Felsefe Grubu ve Tarih Öğretmenliği arasında farklılıklar vardır. ÖMB dersleri sonrasında ise Matematik, Fizik, Kimya ve Tarih Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği arasında anlamlı farklılıklar bulunmaktadır.

Toplam ortalamalar karşılaştırıldığında ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Kimya Öğretmenliği ile Matematik, Fizik, Biyoloji, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında; Felsefe Grubu Öğretmenliği ile Biyoloji ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında farklılıklar vardır. ÖMB dersleri sonrasında ise Kimya ve Tarih Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği arasında fark vardır. Genel olarak bakıldığında Kimya Öğretmenliğinin mesleğe yönelik algısının daha yüksek, Biyoloji ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinin algılarının daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 11’de FEF öğrencilerinin bilim dallarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik algıları karşılaştırılmıştır. ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında öğretim becerisi boyutu açısından gruplar arasında ,01 düzeyinde anlamlı farklılıklar vardır. ÖMB dersleri öncesinde Kimya ile Matematik, Felsefe, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümleri arasında; Biyoloji ile Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında; Felsefe Grubu Öğretmenliği ile Tarih Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında farklılıklar bulunmaktadır. ÖMB dersleri sonrasında Kimya Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği; Felsefe Grubu Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında farklılıklar bulunmaktadır. Meslek tercihi açısından ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında gruplar arasında farklılık yoktur. ÖMB dersleri sonrasında en yüksek ortalama Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği, en düşük ortalama biyoloji bölümüne aittir.

Tablo 11- Fen Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Algılarının Bilim Dallarına Göre Karşılaştırılması

Algı	Bilim Dalı	UYGULAMA ÖNCESİ						UYGULAMA SONRASI						
		N	X	S	F	p	Fark	N	X	S	F	p	Fark	
Öğretim Becerisi	Matematik Öğretmenliği	29	2.96	.58				29	2.97	.69				
	Fizik Öğretmenliği	35	3.15	.71			1-3,	35	3.45	.77				
	Kimya Öğretmenliği	36	3.68	.53			1-5,	36	3.64	.59				1-3,
	Biyoloji Öğretmenliği	37	3.42	.59			3-6,	37	3.35	.59				1-5,
	Felsefe Öğretmenliği	41	3.65	.61	11.19	.000	3-7,	41	3.68	.59	5.636	.000		3-7,
	Tarih Öğretmenliği	42	2.98	.68			4-7,	42	3.34	.65				5-7
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	37	2.85	.62			5-6, 5-7	37	3.07	.71				
	Toplam	257	3.25	.69				257	3.38	.69				
Meslek Tercihi	Matematik Öğretmenliği	29	3.92	.65				29	3.82	.72				
	Fizik Öğretmenliği	35	3.78	.68				35	3.92	.61				
	Kimya Öğretmenliği	36	3.98	.63				36	3.85	.74				
	Biyoloji Öğretmenliği	37	3.92	.76				37	3.70	.64				
	Felsefe Öğretmenliği	41	4.05	.70	.98	.437		41	3.67	1.05	1.626	.140		
	Tarih Öğretmenliği	42	3.79	.73				42	3.67	.81				
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	37	4.06	.75				37	4.12	.81				
	Toplam	257	3.93	.70				257	3.81	.79				
Öğretmenliği Yüceltme	Matematik Öğretmenliği	29	3.88	.42				29	4.03	.54				
	Fizik Öğretmenliği	35	4.16	.51				35	4.21	.53				4-1,
	Kimya Öğretmenliği	36	4.21	.32				36	4.21	.57				4-2,
	Biyoloji Öğretmenliği	37	3.76	.49				37	3.56	.71				4-3,
	Felsefe Öğretmenliği	41	4.23	.69	4.40	.000	4-5	41	4.12	.70	5.426	.000		4-5,
	Tarih Öğretmenliği	42	3.92	.59				42	4.03	.58				4-6,
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	37	3.98	.52				37	4.21	.54				4-7
	Toplam	257	4.02	.55				257	4.05	.64				
Toplam	Matematik Öğretmenliği	29	3.57	.41				29	3.60	.42				
	Fizik Öğretmenliği	35	3.69	.41				35	3.86	.44				
	Kimya Öğretmenliği	36	3.95	.33				36	3.90	.44				
	Biyoloji Öğretmenliği	37	3.69	.44			1-5, 3-6,	37	3.53	.44				
	Felsefe Öğretmenliği	41	3.97	.52	6.02	.000	5-6, 5-7	41	3.83	.56	3.309	.004		
	Tarih Öğretmenliği	42	3.55	.51				42	3.68	.47				
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	37	3.61	.39				37	3.79	.41				
	Toplam	257	3.72	.46				257	3.74	.47				

Öğretmenliği yüceltme boyutuna yönelik algılar karşılaştırıldığında, ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında gruplar arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. ÖMB dersleri öncesinde felsefe ve biyoloji

bölgümleri arasında; ÖMB dersleri sonrasında ise Matematik, Fizik, Kimya, Felsefe Grubu, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği arasında anlamlı farklılık vardır. ÖMB dersleri sonrasında Biyoloji Öğretmenliğinin en düşük ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Toplam puan açısından karşılaştırma yapıldığında; ÖMB dersleri öncesinde gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğu görölmektedir. Buna göre Kimya Öğretmenliği ile Tarih Öğretmenliği; Felsefe Grubu Öğretmenliği ile Matematik Öğretmenliği; Tarih Öğretmenliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında farklılık vardır. ÖMB dersleri sonunda toplam ortalamalara bakıldđında; Kimya Öğretmenliğinin en olumlu, Biyoloji Öğretmenliğinin ise en olumsuz algıya sahip olduğu görölmektedir. FEF öğrencilerinin ÖMB dersleri öncesi ve sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algıları aynı düzeydedir ($X= 3,72$; Katılıyorum.). ÖMB programı öncesinde gruplar arasında oluşan farklılıklar, ÖMB sonrasında da devam etmektedir. Başka bir deyişle, ÖMB programı öncesinde öğretmenliğe yönelik algılar açısından bilim dalları arasında oluşan farklılıklar, ÖMB programı sonrasında da söz konusudur.

GEF öğrencilerinin öğretmenlik meslek algısı bilim dallarına göre karşılaştırılmıştır. Buna göre tüm alt boyutlarda ÖMB dersleri öncesinde gruplar arasında anlamlı farklılıkların bulunduğu, ÖMB dersleri sonrasında anlamlı olmamakla birlikte bu farklılıkların azaldığı görölmektedir. Öğretim becerisi açısından Kimya, Felsefe Grubu ve Tarih Öğretmenliği ile Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında; öğretmenliği yüceltme boyutu açısından Kimya Öğretmenliği ile Matematik, Fizik, Biyoloji, Tarih ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği arasında; toplam puan açısından yine Kimya Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği dışındaki diğer öğretmenlikler arasında anlamlı farklılıklar vardır. Kimya Öğretmenliğinin algılarının daha olumlu, Biyoloji ile Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliğinin algılarının ise daha olumsuz olduğu görölmektedir. Meslek tercihi açısından ise ÖMB dersleri öncesinde, Kimya Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği ve Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği; ÖMB dersleri sonrasında Tarih Öğretmenliği ile Biyoloji Öğretmenliği arasında anlamlı farklılıklar vardır. Toplam ortalamaya göre, GEF öğrencilerinin ÖMB programı öncesinde ve sonrasında ÖMB yönelik algılarının anlamlı biçimde arttığı, bilim dalları algılamaları arasındaki farklılıkların azaldığı anlaşılmaktadır. Ancak artışa rağmen, ortalamalar ÖMB programı öncesi ve sonrasında “Katılıyorum.” düzeyindedir.

Tablo 12. Gazi Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Algılarının Bilim Dallarına Göre Karşılaştırılması

Algı	Bilim Dalı	UYGULAMA ÖNCESİ					UYGULAMA SONRASI						
		N	X	S	F	p	Fark	N	X	S	F	p	Fark
Öğretim Becerisi	Matematik Öğretmenliği	29	3.73	.41				29	3.78	.44			
	Fizik Öğretmenliği	21	3.89	.49				21	4.11	.48			
	Kimya Öğretmenliği	28	4.03	.34				28	4.18	.41			
	Biyoloji Öğretmenliği	25	3.75	.43			3-7,	25	3.84	.53			
	Felsefe Öğretmenliği	25	3.94	.29	4.847	.000	5-7,	25	4.03	.60	3.272	.004	
	Tarih Öğretmenliği	48	3.88	.45			6-7	48	3.86	.58			
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	40	3.52	.59				40	3.71	.58			
	Toplam	216	3.80	.47				216	3.91	.54			
Meslek Tercihi	Matematik Öğretmenliği	29	3.92	.70				29	4.19	.51			
	Fizik Öğretmenliği	21	3.74	.63				21	4.11	.65			
	Kimya Öğretmenliği	28	4.41	.50				28	4.10	.74			
	Biyoloji Öğretmenliği	25	3.32	.82			3-4,	25	3.44	.84			
	Felsefe Öğretmenliği	25	3.85	.69	5.180	.000	3-7	25	3.99	.87	4.399	.000	4-6
	Tarih Öğretmenliği	48	3.91	.81				48	4.28	.75			
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	40	3.72	.84				40	3.73	.96			
	Toplam	216	3.85	.78				216	4.00	.82			
Öğretmenliği Yüceltme	Matematik Öğretmenliği	29	3.99	.59				29	4.28	.40			
	Fizik Öğretmenliği	21	4.03	.49				21	4.09	.60			
	Kimya Öğretmenliği	28	4.59	.27			1-3,	28	4.10	.55			
	Biyoloji Öğretmenliği	25	4.05	.55			2-3,	25	4.08	.62			
	Felsefe Öğretmenliği	25	4.26	.49	5.782	.000	3-4,	25	4.19	.65	1.925	.078	
	Tarih Öğretmenliği	48	4.06	.49			3-6,	48	4.41	.51			
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	40	3.91	.59			3-7	40	4.06	.76			
	Toplam	216	4.11	.55				216	4.19	.60			
Toplam	Matematik Öğretmenliği	29	3.88					29	4.08	.34			
	Fizik Öğretmenliği	21	3.89					21	4.10	.43			
	Kimya Öğretmenliği	28	4.34				1-3,	28	4.13	.43			
	Biyoloji Öğretmenliği	25	3.72				2-3,	25	3.81	.51			
	Felsefe Öğretmenliği	25	4.02		8.085	.000	3-4,	25	4.07	.47	3.294	.004	
	Tarih Öğretmenliği	48	3.96				3-6,	48	4.18	.42			
	Türk Dili Edebiyatı Öğretmenliği	40	3.72				3-7	40	3.84	.59			
	Toplam	216	3.93					216	4.03	.48			

Tartışma

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algılarının karşılaştırıldığı bu araştırmada, Fen-Edebiyat Fakültesi mezunları için düzenlenen Orta Öğretim Alan Öğretmenliği Programı ile Gazi Eğitim Fakültesinde uygulanan programın mesleğe yönelik algıları ne derece etkileyebildiği karşılaştırmalı olarak ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Grupların öğretmenlik mesleğine yönelik algıları karşılaştırıldığında, GEF öğrencilerinin öğretim becerisine ilişkin algılarının ÖMB programı öncesinde ve sonrasında FEF öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğretmenliği tercih etme ve yüceltme boyutları açısından ÖMB programı öncesinde gruplar arasında farklılık yokken, ÖMB programı sonrasında GEF öğrencileri lehine anlamlı farklılığın olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgulara dayanarak GEF öğrencilerinin, mesleğe yönelik algılarının özellikle ÖMB programı sonrasında FEF öğrencilerine göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Grupların öğretim becerisine yönelik algıları incelendiğinde; FEF öğrencilerinin ÖMB dersleri öncesinde öğretim becerisinin gerekliliğine yönelik algılarının kararsızlık düzeyinde kaldığı ($X=3,25$), GEF öğrencilerinin ise öğretim becerisinin gerekliliğine katıldıkları ($X=3,80$) görülmektedir. ÖMB programı sonrasında öğretim becerisine ilişkin FEF öğrencilerinin algıları yine kararsızlık düzeyinde ($X=3,38$), GEF öğrencilerinin algıları yine “Katılıyorum.” düzeyinde ($X=3,91$) kalmıştır. Başka bir deyişle ÖMB programı öğrencilerin öğretim becerisi algılarını ,05 düzeyinde artırmakla birlikte, algıların ÖMB programı öncesindeki düzeylerde kalması dikkat çekici bulunmuştur. Öğrencilerin görüşlerinin ÖMB programı sonunda daha olumlu olması beklenirdi. Özellikle FEF öğrencilerinin öğretmenlik için öğretim becerisinin gerekliliğine ilişkin ortalamalarının “kararsızlık” düzeyinde kalması düşündürücüdür.

Araştırmaya göre GEF öğrencileri meslek tercihinden daha fazla memnun olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca her iki gruptaki öğretmen adaylarına göre, gelecek nesilleri yetiştirme fikri kendilerini mesleğe daha fazla bağlamaktadır. FEF ve GEF öğrencilerinin ÖMB dersleri öncesinde öğretmenliği sıkıcı ve monoton bulma ortalamaları aynı (Katılmıyorum.) düzeyde iken, ÖMB dersleri sonrasında FEF öğrencilerinin mesleği daha sıkıcı ve monoton buldukları görülmüştür. FEF öğrencilerinin öğretmenliği sıkıcı bir iş olarak görmemelerinin yanında, bu maddeye ilişkin ortalamalarının ÖMB programı sonunda artması ilginçtir. Öğretmenliği tercih etme boyutunun genel ortalamasına bakıldığında, FEF öğrencilerinin ortalamalarının ÖMB programı öncesinde ve sonrasında aynı kaldığı, GEF öğrencilerinin ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmakla birlikte, algı ortalamasının aynı düzeyde kaldığı (Katılıyorum.) anlaşılmaktadır.

Bulgulara göre, iş bulma güvencesi nedeniyle bu mesleğin tercih edilme durumu, öğretmen adayları tarafından çok fazla dikkate alınmamıştır. Ayrıca öğrenciler başka bir iş bulunca meslekten ayrılma görüşüne de pek fazla katılmamışlardır. Bu konuda yapılan diğer çalışmalarda farklı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Oktay tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenlik sertifikası programına başvuru yapan üniversite mezunlarının %36,1'inin iş güvencesini düşünerek öğretmenlik mesleğine yöneldiği görülmüştür. 346 sınıf öğretmeni üzerinde yapılan başka bir araştırmada ise, öğretmen adaylarının beşte birinin bu mesleği mezun olduktan sonra yapmak istemediği, % 54,6'sı da başka bir seçenekleri olsaydı öğretmenlik mesleğini seçmeyeceklerini belirttikleri bulunmuştur (Gökçe, 2001). Bu araştırmanın sonuçları daha ümit verici niteliktedir. Öğrencilerin öğretmenliği yalnızca bir iş olarak görmemeleri ve mesleğe değer vermeleri sevindiricidir. Benzer biçimde

Semerci (1999) tarafından yapılan bir araştırmada Fırat Üniversitesi Teknik Eğitim Fakóltesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının oldukça olumlu olduğu bulunmuştur.

Öğretmenliği yüceltme açasından yapılan incelemelerde ise, hem FEF hem de GEF öğrencilerinin algıları oldukça olumlu olmakla birlikte, ÖMB dersleri sonrasında GEF öğrencileri lehine anlamlı farklılıklar vardır. Bu bulgunun sonucunda FEF ve GEF öğrencilerinin öğretmenliği tercih nedenlerinin daha ayrıntılı araştırılması gerektiği düşünölmüştür. Çünkü eğitim fakóltesine giren öğrenciler, öğretmen olma düşüncesiyle yüksek öğretimine başlamaktadır. FEF öğrencileri ise lisans eğitimleri sonunda buna karar vermekte ve tezsiz yüksek lisans programına başvuru yapmaktadır. FEF öğrencilerinin mesleğiyle ilgili başka alanlarda çalışmak yerine öğretmenliği tercih etmesi, iş bulma kaygısıyla böyle bir seçim yapmış olabilecekleri düşüncesini akla getirmektedir. Ayrıca bulgulara göre, FEF öğrencilerinin ÖMB programı öncesinde “İş bulma kaygısıyla bu işi seçtim.” maddesine katılma ortalamaları ($X=2,54$) kararsızlık düzeyinde olmamakla birlikte, bu düzeye oldukça yakındır. İş bulma kaygısı öğretmen adaylarını etkilemekle birlikte, bu boyuta yönelik algılar oldukça olumludur. Bu araştırmada olduğu gibi, Çermik (1997) ile Gürbüztürk ve Genç (2004) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmen adayları öğretmenliğin kutsal bir meslek olduğuna inanmaktadır.

Bulgulara bütün olarak bakıldığında, GEF öğrencilerinin hem ÖMB hem de ÖMB dersleri sonrasında öğretmenlik mesleğine yönelik algılarının FEF öğrencilerinden daha olumlu olduğu görölmektedir. Araştırma bulguları literatürdeki araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Saracaloğlu ve arkadaşları tarafından (2001), görev yapan öğretmenler üzerinde yapılan bir araştırmada, Fen-Edebiyat Fakóltesi mezunlarının Eğitim Fakóltesi ve Eğitim Enstitüsü mezunlarına göre mesleğe yönelik tutumlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Fen-Edebiyat Fakóltesi, Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü ve Sınıf Öğretmenliği Kursuna (mezun ya da son sınıf öğrencilerinin) devam eden öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırıldığı başka bir araştırmada da Fen-Edebiyat Fakóltesi öğrencilerinin tutumlarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu görölmüştür (Semerci, 2001). Bunun yanında, Onural (2001) tarafından yapılan başka bir çalışmada Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünde okuyan 270 öğrenciden % 41,8'i öğretmenliği sevdiği için, % 8,1'i saygın bir meslek olduğu için tercih etmiştir. Başka bir deyişle Eğitim Fakóltesi öğrencilerinin mesleğe yönelik algıları sonradan formasyon alan öğrencilerin algılarından daha olumludur.

Grupların kendi içinde, ÖMB programı öncesi ve sonrasındaki algıları karşılaştırıldığında, ÖMB derslerinin GEF ile FEF öğrencilerinin öğretim becerisine ilişkin algıları üzerinde etkili olduğu görölmektedir. ÖMB dersleri hem FEF hem de GEF öğrencilerinin meslek tercihi ve öğretmenliği yüceltmeye ilişkin algılarını değiştirmemiştir. Bulgulara göre, her iki grubun da ÖMB programı öncesi ve sonrasında mesleğe yönelik genel algıları olumludur. ÖMB derslerinin öğrencilerin genel algılarını çok fazla değiştirmemesi, öğrencilerin algılarının zaten yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmada, cinsiyete göre öğretmenliğe yönelik algılar incelendiğinde, ÖMB dersleri öncesinde kız öğrencilerin algılarının daha olumlu olduğu, ÖMB dersleri sonrasında ise cinsiyet açasından bir farklılık oluşmadığı görölmektedir. Her iki grubun da algılarının oldukça olumlu olduğu dikkati çekmiştir. Bu çalışmada ÖMB dersleri öncesinde farklılıklar olmakla birlikte, ÖMB programı sonrasında ortalamaların çok yakın düzeyde ve olumlu olduğu anlaşılmaktadır. Cinsiyetin öğretmenlik mesleğine yönelik algılar üzerinde farklılık yaratmadığı söylenebilir. Öğretmenliğin her iki cins tarafından da olumlu algılanması sevindirici bir durumdur. Bu bulgular literatürdeki bazı çalışmaları destekler nitelikte iken, bazılarını desteklememektedir. Aşkar ve Erden

(1986), Aşkar ve Çelenk (1989), Çelenk (1988), Saracaloğlu (1991), Demirci ve Soran (2001), tarafından yapılan çalışmalarda kız öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu; Erden (1995), Çapa ve Çil (2000), Gürbüzürk ve Genç (2004), tarafından yapılan çalışmalarda cinsiyetler arasında farklılık bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

Bölümlerin mesleğe yönelik algıları karşılaştırıldığında, hem Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü mezunu hem de Eğitim Fakültesi Kimya Öğretmenliği öğrencilerinin mesleğe yönelik algılarının diğer bölümlerden daha olumlu, Biyoloji Öğretmenliği öğrencilerinin algılarının diğer bölümlerden daha olumsuz olduğu görülmüştür. Her iki fakültede de aynı bölümlerin mesleğe yönelik algılarının aynı düzeyde olması dikkat çekicidir. Erden (1995) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada da, bölümler arasında farklılıklar bulunduğu, Tarih ve Fizik bölümü öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumlarının diğer bölümlere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Elde edilen sonuçlardan yararlanılarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Bu araştırmada yalnızca Gazi Üniversitesine bağlı Gazi Eğitim Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik algıları karşılaştırılmıştır. Fen Edebiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik algılarının farklılaşıp farklılaşmadığı konusunda genelleme yapabilmek için diğer üniversitelerde de benzer araştırmaların yapılması gerekmektedir.

Her iki fakülteden gelen öğrencilerin mesleğe yönelik algılarının olumlu olması sevindirici olmakla birlikte, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin algılarının daha olumlu olduğu görülmektedir. Bu nedenle, özellikle Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin mesleğe yönelik daha olumlu algı geliştirmeleri için, öğretmenlik meslek bilgisi programlarının duyuşsal özellikleri kazandırıcı nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

Kaynaklar

- Aşkar, P. ve Erden, M. (1986). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Marmara Üniversitesi 1. Ulusal Eğitim Bilimleri Sempozyumu*. İstanbul. 24-30 Kasım.
- Aşkar, H. ve Çelenk, S. (1989). İlkokula Öğretmen Yetiştiren Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Konusunda Yapılan Araştırma. *Çağdaş Eğitim*. 136-141.
- Aydın, A. (1998). Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması ve Öğretmen Yetiştirme Sorununun Düşündürdükleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Sayı: 15. (275-283).
- Can, G. (1991). Eğitim Fakültesi ve Öğretmenlik Sertifikası Programlarının Öğretmen Adaylarında Tutum Geliştirme Açısından Etkililiği. *İzmir 1. Ulusal Eğitim Kongresi Bildirileri*. 25-27 Kasım (162-167).
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 18. (69-73).
- Çelenk, S. (1988). *Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çermik, H. (1997). Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesinde Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri. *3. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu*. Adana: Çukurova Üniversitesi (65-78).

- Demirci, C. ve Soran, H. (2001). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Bölümü 1. ve 4. sınıf Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrencilere Ait Bazı Değişkenler Açısından Belirlenmesi. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*. Bolu: Cilt 1. 7-9 Haziran. (424-439).
- Duman, T. (1998). Cumhuriyetimizin 75. Yılında Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz ve Sorunları. *Milli Eğitim*. Sayı: 139. (36-43).
- Erden, M. (1995). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Derslerine Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Sayı: 11 (99-104).
- Gökçe, E. (1999). *İlköğretim Öğretmenlerinin Yeterlikleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökçe, E. (2001). Üniversitelerin Sınıf Öğretmenliği Programlarına Devam Eden Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*. Bolu: 7-9 Haziran Cilt 1. (1432-1441).
- Gürbüzürk, O. ve Genç, S. Z. (2004). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Görüşleri, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 7.
- Karagözoğlu, G. (1987). Toplumda Öğretmenlik Mesleğinin Yeri ve Sorunları. *Çağdaş Eğitim*: Cilt: 12. Sayı 118: (4-11), Ocak.
- Küçükahmet, L. (1976). *Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayını.
- Mustan, T. (2002). Dünyada ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirmede Yeni Yaklaşımlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Cilt: 8. Sayı: 29. (115-127).
- Oktay, A. (2001). İkinci Meslek Öğretmenlik. Öğretmenlik Sertifikası Programına Kayıtlı Öğrencilerin Özellikleri ve Öğretmenlik Sertifikası Alma Nedenleri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*. Bolu: 7-9 Haziran Cilt:1. (761-775).
- Onural, H. (2001). Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Nedenleri. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*. Bolu: 7-9 Haziran. Cilt: 1. (1299-1308)
- Romizowski, A. J. (1984). *Designing Instructional Systems: Decision Making in Course Planning and Curriculum Designing*. Kegan Page, London.
- Semerci, Ç. (1999). Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği. *Eğitim ve Bilim*. Cilt: 23. Sayı: 111. (51-55).
- Semerci, N. (2001). Üç Farklı Grubun Öğretmenliğe İlişkin Tutumları. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*. Bolu:7-9 Haziran. Cilt:1 (818-825).
- Saracaloğlu, A.S. (1991). Fen ve Edebiyat Fakülteleri Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *I. Ulusal Eğitim Kongresi Bildirileri*. İzmir: 25-27 Kasım (565-569).
- Saracaloğlu, A.S.; Bozkurt, N.; Serin O. ve Serin, U. (2000). Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler. *IX. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. Erzurum: 27-30 Eylül.

Saracaloğlu, A.S.; Kesercioğlu, T., Gökler, İ.; Serin, O. ve Serin, U. (2001). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması. *X. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*, Bolu: 7-9 Haziran Cilt 1. (88-99)

Tekışık, H.H. (1988). Öğretmenlik Mesleğinin Durumu ve Öğretmen Yetiştirme Sorunu. *Çağdaş Eğitim*. Cilt:13. Sayı: 131. (1-4).

Summary

COMPARING THE PERCEPTIONS OF THE STUDENTS OF FACULTY OF EDUCATION AND ARTS AND SCIENCES CONCERNING THE TEACHING PROFESSION

Bülent ÖZTÜRK

Okyay DOĞAN*

Gürcü KOÇ**

In our country, the educational system is in a process of reconstruction especially on a level of primary education. Programs of primary education are now re-formed based on the constructivist learning theory. According to constructivism, knowledge is not acquired passively from the environment but constructed by the individual who strives to make his own life meaningful. The perspectival differences of the constructivist philosophy in knowledge and learning have led the way to changes in traditional educational programs that are under the influence of the behaviorist theory. The fact that the learner is situated at the center of the educational program requires that the educational goals should be based on a scale of time and determined aiming at a high-level of learning, the content of learning should depend on students' interests and be related to real life, activities of learning-teaching and evaluation should be planned, applied and evaluated together with learners.

It will surely take time to break the habits by applying the new system and make a transition to a whole new kind of system in which responsibilities are shared both by the teacher and student, and the learning process is governed by the student. It is a reform of paramount importance for Turkey to make a transition from a teacher-centered approach to a learner-centered approach. The changes to be made in the design of the program can gain meaning only with the practice of the teacher. The responsibilities of the teacher are heavier in constructivist classes. Therefore, the candidates for teaching who are expected to work as teachers on the level of primary education should have adequate professional knowledge, be open to new developments and perform their jobs willingly; in other words, it is crucial for them to have a required level of perception of their profession.

Method

In this study, the perceptions of teaching profession of the students of Gazi Faculty of Education and the students of the Faculty of Arts and Sciences before and after the lessons of Knowledge of Teaching Profession are compared. Scanning model is used in the research. The universe of the research involves the students of Gazi Faculty of Education and the students of the Faculty of Arts and Sciences who take Introduction to Knowledge of Teaching Profession lessons at the Institute of Educational Sciences at Gazi University. The samplers of the study are consisted of the students of teaching programs of Mathematics, Physics, Chemistry, Biology,

---

Address for correspondence: *Arş. Gör. Okyay Doğan, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, oktay@gazi.edu.tr. **Öğr. Gör. Dr. Gürcü Koç, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, gurkoc@gazi.edu.tr.

Philosophy, History and Turkish Language and Literature. Accordingly, 257 students of the Faculty of Arts and Sciences and 216 students of Gazi Faculty of Education, with a total of 473 students, took part in the study.

In the study, Likert-type scale is applied to determine the students' perceptions of teaching profession. The scale is developed by the researchers. The choices that indicate the level of students' perception of a point are graded as: (1) I certainly do not agree (2) I do not agree (3) I am undecided (4) I agree (5) I certainly agree. This gradation is used as exactly the same in determining students' perceptions of each point, and their attitudinal grades relating to the sub-scale are obtained through calculating the average of all attitudes in the sub-scale. The gradation of negative points is inverted when obtaining the average of all points. All processes relating to each sub-category are derived using these averages. SPSS package program is used in the analysis of the data. Average taking and standard deviation is used in specifying the level of perception as to each point whereas the t test and one-direction variance analysis is applied in comparing the groups.

Findings

When the perceptions of the groups as to teaching skills are surveyed, it is seen that the students of the FAS remain undecided about their perceptions of the need for teaching skills before the KTP lessons whereas the students of GFE accept the need for teaching skills from the very beginning.

The levels of finding the teaching profession boring and monotonous before KTP lessons by the students of FAS and GFE are equal (I do not Agree) whereas the students of the FAS find the profession more boring and monotonous after KTP lessons.

According to the findings, the candidates for teaching do not consider too much the guarantee for finding a job while making a decision about choosing this job. Besides, the students did not join the opinion of abandoning their jobs in case of finding another job. In the surveys that are made to praise the teaching profession, both the students of the FAS and GFE have quite a positive perspective; though there are meaningful differences to the favor of GFE students after KTP lessons. In conclusion, the GFE students' perception of teaching profession is more positive both before and after the KTP lessons. When perceptions both before and after the KTP lessons are analyzed in order to understand the effect of KTP lessons on the groups, it is seen that there are meaningful differences only in terms of teaching skills. KTP lessons changed neither GFE students' nor the FAS students' occupational choices or their perceptions as to praising the teaching profession.

In the research, when perceptions of teaching profession are surveyed on a sexual basis, it is seen that the perception of female students before the KTP lessons is more positive and that there are no differences between the sexes after the KTP lessons.

When departments' perceptions of the profession are compared, it is seen that the perception of the chemistry students of both the Faculty of Arts and Sciences and the Faculty of Education is more positive than the students of other departments; and that of the students of biology department is worse than the other

departments. In both faculties, it is worth noting that the perceptions of the same departments of teaching profession are positive and negative.

When the results of the research are taken as a whole, it is found that the KTP lessons did not change in general the perception of the students of FAS, and that they positively effected the perception of GFE students. In comparisons made between the groups, the perception of GFE students is more positive than that of FAS students both before and after the KTP lessons.

Recommendations

1. The content and applications of the KTP lessons should be reorganized in a way that they make candidates for teaching gain student-centered approaches.
2. Teaching staff should both have the teaching skills themselves and apply them in their the KTP lessons in order for the candidates for teaching to develop the idea that teaching cannot be carried out without them.
3. The professional perception that the graduates of the Faculty of Arts and Sciences have is at a low level. Therefore, students' perceptions of the profession should be determined before the KTP lessons and necessary measures should be taken to make them develop more positive perceptions.
4. Female students' perceptions of the profession are more positive. Instead of the idea that teaching suits ladies better, teaching competence and properties should be highlighted.